

Ραδιοφωνική έκπομπή διά τήν 4 ην
Φεβρουαρίου, 1973, ημέρα ΚΥ-
ΡΙ Α Κ Η Ν καί ὥραν 20.00 - 20.30

203

Τήν έκπομπήν παρουσιάζουν ὁ ΚΩΣΤΑΣ
ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ καί ὁ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΚΑ-
ΚΗΣ. Τραγουδοῦ ἡ ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ ...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μέ τόσες προέτοιμασιες πού εἶχανε γίνει στά 1834 στήν Ἄ-
θήνα γιά τόν ἐρχομό καί τήν ἐγκατάστασι τοῦ Ἐ "Οθωνος καί
τῆς Κυβερνήσεως στήν νέα πρωτεύουσα, θά ἔπρεπε κανείς νά πι-
στεύη ὅτι ὅλα ἦτανε ἔτοιμα γιά τήν ἐγκατάστασι τῶν Ἀρχῶν...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπα... Τίποτε δέν ἦτανε ἔτοιμο. Σπίτια πού θά ἐστέγαζαν τ
ὕπουργεῖα εἶχανε βρεθεῖ, μά ὅπως εἶπαμε καί τήν περασμένη
Κυριακή, κανένα ἀπ'αὐτά τά σπίτια, νέα ἢ παλαιά ἐπιδιορθωμέ-
να δέν εἶχανε περισσότερα ἀπό πέντε μ'ἕξη δωμάτια. Καί ὅλα
αὐτά τά σπίτια, τά ὑπουργεῖα δηλαδή, ἦτανε συγκεντρωμένα
στήν συνοικία τῆς Πλάκας καί μερικὰ ἔφθαναν ἕως τό Μοναστ-
ράκι καί στήν σαληά Ἀγορά τῆς ὁδοῦ Ἀδριανοῦ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ἄλλως τε φαντάζομαι ὅτι ὀλόκληρη ἡ πρωτεύουσα σ'αὐτές τίς
δύο τρεῖς συνοικίες θά περιοριζότανε...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πήγαινε καί λίγο πιό κάτω, ὡς τοῦ Ψυρρή καί ὑπῆρχαν καί με-
ρικὰ σπίτια ὡς τήν σημερινή συνοικία τοῦ Μεταξουργείου

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ὅπως δῆποτε κατάλυμα γιά τόν "Οθωνα εἶχε βρεθεῖ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βέβαια, τό σπίτι τοῦ Κοντόσταυλου

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κοντόσταυλος ; Ποιός ἦτανε αὐτός ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὁ Ἀλέξανδρος Κοντόσταυλος ; "Ενας κιώτης πολύ μορφωμένος
καί ἀρκετά πλούσιος, πού ἐθεωρεῖτο πώς ἦτανε ὁ καλύτερος οἰκο-
νομολόγος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Θά ἦτανε ἀσφαλῶς τό πιό εὐπρόσωπο σπίτι τῆς Ἀθήνας τοῦ 1834, γιὰ νά τό διαλεξοῦν γιά προσωρινό, ἔστω, παλάτι τοῦ Ἔθνους.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἦτανε τό καλύτερο, τό πιό ἄνετο καί τό πολυτελέστερο κτίριο τῆς Ἀθήνας. Τό εἶχε κτίσει αὐτός ὁ χιῶτης Κοντόσταυλος...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Σέ ^{ποιο} ~~αὐτό~~ μέρος;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐκεῖ ἀκριβῶς ὅπου βρίσκεται σήμερα ἡ παλαιά Βουλή, στήν ὁδόν Σταδίου. Βεβαίως δέν ὑπῆρχε τότε οὔτε ὑποφία ὁδοῦ Σταδίου πού ὅπως ἔχομε πεῖ καί ἄλλοτε...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ναί, δέν ἦτανε παρα ἓνα ρέμμα ἀπό τό μέρος ὅπου τελειώνει σήμερα ἡ ὁδός Βουκουρεστίου, ἓνα ρέμμα πού κατηφόριζε ἔως τήν πλατεῖα Ὁμοιοῖας πού ^{καί αὐτή} ~~καί αὐτή~~ δέν ὑπῆρχε τότε. Δέν εἶναι ἔτσι ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἔτσι ἀκριβῶς. Φαντάσου λοιπόν τί ὠραία θέα ἀντίκρυζε τό παλάτι τοῦ Ἔθνους : ἓνα ρέμμα μέ λίγο κασπόμερο καί πολλά βατράχια. Καί πρέπει νά σημειώσης Γιαγκο ὅτι γι' αὐτό τό σπίτι τοῦ Κοντόσταυλου, εἶχαν ὀργιάσει οἱ φῆμες.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Φῆμες ; Τί εἶδους φῆμες δηλαδή ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Οἱ φῆμες δέν εἶναι ποτέ καλές... Αὐτός ὁ Κοντόσταυλος ἦτανε βέβαια πολύ πλούσιος, μά ἑννέα χρόνια πρίν, στά 1825 εἶχε σταλεῖ ἀπό τοῦ Καποδίστρια στήν Ἀμερική νά παραλάβῃ δύο ~~ἢ~~ πολεμικά ἰστιοφόρα δύο, τρίχροτα...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί ἀκριβῶς ἦτανε τά τρίχροτα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πολεμικά ἰστιοφόρα, μέ τρία καταστρώματα καί φυσικά μέ τρεῖς σειρές κανόνια.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κατάλαβα περίπου. Θά τόν κατηγόρησαν τόν Κοντόσταυλο ὅτι θά ἔβγαλε ἀπό τήν ὑπόθεσι αὐτή...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἀκριβῶς. Αὐτές ἦτανε οἱ φῆμες καί αὐτά ~~λέγοντο~~ λέγανε οἱ ἀνεύθυνοι, χωρίς νά λογαριάζουν ὅτι ὁ Κοντόσταυλος εἶχε περιουσία καί πρίν πάη στήν ἀποστολή του.

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Οί λαοί πάντα ζητᾶνε κάποιο θῆμα γιά νά τό κακολογήσουν.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αυτό συνέβη τότε καί μέ τόν Κοντόσταυλο. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι αὐτός ὁ πλούσιος χιώτης, εἶχε κτίσει ἕνα μακρόστενο σπίτι πού ἔμοιαζε λίγο καί μέ καράβι. Εἶχε καί μιά ταρατσα ἐπάνω πού θά λεγε κανείς πῶς εἶναι τό κατάσρωμα τοῦ πλοίου. Καί φυσικά ὁ λαός τῆς Ἀθήνας δέν ἤργησε νά τοῦ βγάλῃ καί σιωπηλιό τραγουδι.
- " Ὁ οἶκος σου Κοντόσταυλε - μακρόθεν ὁμοιάζει
" τρίκροτον τῆς Ἀμερικῆς - ἐξ οὗ αὐτό πηγάζει... "
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Δηλαδή ἐπίθεσις φανερή καί ἀπροκάλυπτη. Καί τά δεχότανε αὐτά ὁ Κοντόσταυλος ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί νά κάνῃ ; Φυσικά οἱ ἀντίθετοι τῆς κακολογίας, φίλοι καί ὄπαδοί τοῦ Κοντόσταυλου, δέν παρελείπαν νά κάνουν τήν ἀντεπίθεσί τους καί τραγουδοῦσανε καί αὐτοί :
- " Χαμένες οἱ κουβεντες σας - ὅσο κι' ἂν τραγουδάτε
" Ὁ καθαρὸς ὁ οὐρανὸς - τίς μπόρες δέν φοβᾶται... "
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί πῶς τελείωσε αὐτή ἡ διαμάχη ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Φυσικά μέ νίκη τοῦ Κοντόσταυλου, πού ἦτανε ἔξυπνος καί παμπόνηρος χιώτης. Ἐδῆκωσε στόν πρωθυπουργό τόν Κωλέττη ὅτι τό σπίτι του πού τό εἶχε παραχωρήσει γιά προσωρινό παλάτι τοῦ Ὁθωνοῦ, τό ἔδινε χωρίς κανένα ἀντάλλαγμα, χωρίς ἐνοίκιον φυσικά ὅπως εἶπε : Πρός δόξαν τοῦ πρώτου βασιλέως τῆς ἐλευθερωμένης πατρίδας...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Φαντάζομαι τί θά ἔγινε στήν Ἀθήνα τήν ἡμέρα τῆς ἀφίξεως τοῦ Ὁθωνοῦ, τήν περίφημη αὐτή πρώτη Δεκεμβρίου 1834
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πρῶτα πρῶτα τήν νύχτα τῆς 30 Νοεμβρίου, τήν παραμονή τῆς ἡμέρας ἐκείνης κανένας ἀθηναῖος δέν κοιμήθηκε...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἀπό ἀγωνία φυσικά...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κυρίως γιατί ὅλοι οἱ ἀθηναῖοι, ἦτανε ἀπασχολημένοι ὅλη τήν νύχτα νά στολίζουν πόρτες καί παράθυρα μέ σημαῖες καί μέ κλαδιά δάφνης. Ὅσοι δέν εἶχανε βρεῖ σημαῖες, ἔφτιναν χάρτινες μέ μπλέ καί ἄσπρες κόλλες χαρτιοῦ...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μέ αλλα λόγια ή άφισ της έρειπωμένης 'Αθήνας, θά εΐχε πάρει τάνο πανηγυρικό καί άν προσθέσωμε σ'αύτήν τήν διακόσμησι τίς διαφορες καί ποικίλες ένδυμασίες τών χωρικών πού εΐχανε συγκεντρωθεΐ στήν 'Αθήνα για τήν ύποδοχή του "Οθωνος ... τό θέαμα θά ήτανε άκόμη πιο πανηγυρικό καί άπίθανο.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μόνο τό θέαμα ; Ση έφου οτι ολοι αυτοί οι χωρικοί, από τό Μενίδι, τό Διόπεσι, τό Κορωπί, τήν Μάνδρα της 'Ελευσίνας, τά Μέγαρα, τά Σπάτα, τό Μαρκόπουλο, τό Λαύριο, εΐχανε μαζί καί τούς μουσικούς των, μέ γκαϊθτες, πίπιζες καί νταούλια πού παίζανε ταυτόχρονα καί ολοι μαζί, έορταστικά καί πανηγυριώ- τικα τραγούδια.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Σωστός τραγέλαφος δηλαδή, άνακάτωμα, κομπούζιο καί μέρδεμα άνευ προηγουμένου...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βάλε καί τούς γύφτους της 'Αθήνας μέ τά βιολιά τους καί τά κλαρίνα καί ~~ακκ~~ θά καταλάβαινες τότε οτι έπρόκειτο περί ομα- δικής παραφροσύνης.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ας τούς αφήσωμε λοιπόν ολους αυτούς τούς πανηγυριστές στήν ομαδική τους παραφροσύνη καί ας θυμηθούμε κανένα παλαιότατο τραγούδι για νά ποικίλωμε λίγο τόν πανηγυρισμό.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Μ α ρ ί α

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κινητοποίησης γενική εΐχε γίνει από τό Ναύπλιο στήν 'Αθήνα δυό καί τρεις ήμέρες πριν από τήν άναχώρησι του "Οθωνος. 'Αλη- θινά πολυάριθμα σωστά παραβάνια διασχίζανε τήν απόστασι Ναυπλί- ου 'Αθηνών, παραβάνια με καμήλες, αλογα, ήμιόνους καί γαϊδουρά- νια άκόμη πού μεταφέρανε τά αρχεία του Κράτους, τά έπιπλα των ύπουργείων μερικά ξύλινα τραπέζια πού αντιπροσωπεύανε τά γρα- φεία των ύπαλλήλων, σαμνάνια καί καρεκλες καί μερικά ντουλάπι- καθώς καί μερικά δέματα μέ χαρτιά... Τότε άκριβώς εΐπανε οσοι

είδανε τὰ δέματα μέ τὰ ἀρχεῖτα τοῦ Κράτους : Βρέ βρέ βρέ...
 χαρτιά,
 γίναμε χαρτοβασίλειο, λέξεις πού ὑπονοοῦε τήν γραφειοκρατία
 πού ἄρχιζε νά δημιουργηται...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Φαντάζομαι λοιπόν τόν θαυμασμό καί τήν ἀπορία τῶν ἀθηναίων
 πού βλέπανε τίς καμήλες νά περνοῦν φορτωμένες μέ ἔπιπλα καί κυ-
 ρίως μέ δέματα τῶν ἀρχείων...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό κωμικό εἶναι, ὅπως ἀναφέρει καί ὁ Καμπούργου οὗ ὁ παληός ἀθη-
 ναιογράφος, ὅτι ὅταν περνούσανε οἱ καμήλες φορτωμένες μέ τραπέ-
 ζια καί καρέκλες, οἱ ἀθηναῖοι λέγανε : Κι' ἄλλα καφενεῖα θ' ἀ-
 νοίξουνε ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τουλάχιστον εἶχανε βρεθεῖ τὰ κτίρια ὅπου θά ἐτσεγάζοντο ὄλες
 αὐτές οἱ ὑπηρεσίες ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ὁχι ὄλα. Τά ὑπουργεῖα ἦτανε ἔτοιμα, μά ἡ Ἱερά Σύνοδος δέν
 εἶχε ἀκόμη πού νά στεγασθῆ. "Ἐτσι μεταφέρανε τὰ πράγματά της
 σέ μιᾶ μικρή ἐκκλησία, ἐκεῖ ὅπου θά κτιζότανε ἀργότερα ἡ Μητρό-
 πολις καί τὰ γραφεῖα τῆς Νομαρχίας, ἐστεγάσθησαν στό σπίτι ὅπου
~~καταλάζε~~ συνεδρίαζε ἡ Δημογεροντία κοντά στήν Ἀγορά τῆς ὁδοῦ
 Ἀδριανοῦ. Τό μεγάλο κακό δέν ἦτανε ἡ ἔλλειψις ἀκόμη σπιτιῶν
 γιά τήν στέγασι, μά ἡ - πῶς νά τήν ποῦμε ; - ἡ ἀφέλεια τῆς Κυ-
 βερνήσεως νά κἀνῆ τήν μεταφορά τῆς πρωτεύουσας τέτοια χειμωνιά-
 τικη ἐποχή, τέλη Νοεμβρίου μέ ἀρχές Δεκεμβρίου. Οἱ βροχές ἐκεῖ-
 νη τήν χρονιά ἦτανε ἀνατάσχετες καί ὁ δρόμος ἀπό τήν Πειραιᾶ
 στήν Ἀθήνα, σωστός βοῦρκος, τόσο ὥστε... διάβασε ἐδῶ Γυάγιο
 τήν περιγραφή τοῦ γάλλου περιηγητοῦ Ἀμπέ Γκρασσέ :

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Αἱ καμήλοι, οἱ ἡμίονοι καί οἱ ἵπποι ἐβυθίζοντα εἰς τόν βοῦρκον
 μέχρι τῆς κοιλίας των, ὡς οἱ ἵπποπόταμοι τῆς Ζφρικῆς. "Ὅσον
 διά τούς ὁδηγούς των καί αὐτοί ἦσαν βυθισμένοι μέχρι γονάτων
 σχεδόν καί ἐβάδιζον μετά μεγάλου κόπου. Παρά ταῦτα ὁ ἀνθουσια-
 σμός τῶν θεατῶν τῆς μεταφορᾶς, ἦτο ἀπερίγραπτος. Αἱ ζητωκραυγαί
 διεδέχοντο ἀλλήλας...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τά Ίδια ~~καί~~ σχεδόν τράβηξαν καί οί επίσημοι όταν ανέβησαν από τόν Πειραιᾶ στήν Ἀθήνα.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τώρα κατάλαβα καλά. Ἀπό τό Ναύπλιον στόν Πειραιᾶ ταξίδεψαν μέ καράβια ὅλοι αὐτοί. Καί στόν Πειραιᾶ όταν ἔφθασαν, βρήκανε τίς καμήλες καί τούς ἡμιόνους καί τά ἄλογα νά περιμένουν

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἔτσι ἀκριβῶς... Πειραιεύς δέν ὑπῆρξε τότε, οὔτε κατά φαντασίαν. Διάβασε ἐδῶ Γ ἄγνω τί γράφει ὁ Ραγκαβῆς γιά τόν Πειραιᾶ τοῦ 1834.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γιά νά δοῦμε... " Ἡ πειραιϊκή ἀκτὴ εὐρίσκειτο εἰς πρωτόγονον κατάστασιν. Μόνον ὁ ἔλληνας τελώνης ἐνεφανίσθη ἀπό μίαν ξυλίνην καλύβην, ὁ ὁποῖος εἶχε διαδεχθεῖ τόν Τούρκον τελώνην διαμένοντα ἐκεῖ ἀσιόπως, διότι οὐδέν εἶχε νά ἐκτελωνίσῃ. Καλά, ἄλλο σπίτι δέν ὑπῆρχε στόν Πειραιᾶ ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τίποτε, κανένα σπίτι ἀπολύτως. Ὑστερα ἀπό δύο χρόνια περίπου κτίσθηκε τό πρῶτο σπίτι στήν ἀκτὴ τοῦ Πειραιῶς ἀπό κάποιον Ἰωάννην Τσελέπη, πού εἶχε φθάσει ἐκεῖ ἀπό τόν Βόλο ἢ κατ' ἄλλους ἀπό τήν Δάρισσα... καί αὐτό τό ξέρομε ἀπό τό ἐπιτύμβιό του...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Στάσου σέ παρακαλῶ, γιατί αὐτό τό ξέρω κι' ἐγώ. Ὄταν πέθανε ὁ Τσελέπης, πού ἔφησε τό ὄνομά του στήν πασίγνωστη σήμερα " Ἀκτὴ Τσελέπη ", ὁ Πειραιεύς ἦτανε πιά πόλις, μικρὴ μὲν, ἀλλὰ πόλις. Καί ὅχι μόνο εἶχε τό νεκροταφεῖο της, μά ἐκεῖ ἔθαφαν καί τόν Γιάννη Τσελέπη, ὅπως τόν ἀποκαλοῦσαν Γιαννακό Τσελέπη. Καί τό ἐπιτύμβιο γιά τό ὁποῖον μίλησες, λέγεται ὅτι τό ἔγραψε ὁ Γεώργιος Παράσχος, ἀδελφός τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου καί εἶχε ὡς ἐξῆς :

Ἐδῶ διαβάτα, εἰς αὐτόν τόν τάφον ὅπου βλέπεις κοιμᾶται κι' ἀναπαύεται ὁ Γιαννακός Τσελέπης.

Ἀφήσας τήν πατρίδα του, Θετταλομαγνησίαν πρῶτος αὐτός ἀνήγειρε εἰς Πειραιᾶ οἰκίαν.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Μάλιστα καί μπράβο Γιάγιο πού τό θυμάσαι. "Υστερα από λίγα χρόνια πέθανε καί ἡ γυναῖκα τοῦ Τζελέπη, ἡ περίφημη Φλώρα ἡ Φλωροῦ ὅπως τήν φώναζε ὁ Τζελέπης, τότε συνεπληρώθη τό περίφημο αὐτό ἐπιτύμβιο μέ ἄλλο ἓνα δίστιχο, ὅπως ἀναφέρει ὁ Μπαμπης "Αννινος στά 'Ιστορικά του σημειώματα :

Ἐπὶ Ἐν μέσῳ τόπου γλοεροῦ - κι' ἡ σύζυγός του ἡ Φλωροῦ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Γι' αὐτό, γιά τήν μνήμη τῆς καημένης τῆς Φλωροῦς, ας θυμηθοῦμε κανένα παλαιό ἐρωτικό τραγοῦδι.

ΚΛΕΙΘ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (Μέ συνοδεία πιάνου) Μικρή μικρή στά χρόνια...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

"Ας ξαναγυρίσωμε στήν ἡμέρα τῆς ἀφίξεως τοῦ "Οθωνος στήν 'Αθήνα. Σ' ὄλο τῆς τό μῆκος, ἡ ὁδός πού ἐνώνει τόν Πειραιᾶ μέ τήν 'Αθήνα, μ' ὄλο πού δέν ὑπῆρχε τότε δρόμος κανονικός παρά ἓνα μονοπάτι γεμάτο λάσπη, εἶχανε παραταχθεῖ οἱ ἀθηναῖοι καθώς καί οἱ χωριοῖ μέ τίς γραφικές τους ἐνδυμασίες καί τά μουσικά τους ἔργα. Σ' ἓνα μικρό ὕψωμα πού λεγότανε τότε Σταυτοθήκη εἶχε κατασκευασθεῖ μιᾶ πρόχειρη ἐξέδρα ἀπό μεγάλες πέτρες γιά τοῦς ἐπισήμους, νά ποῦμε, τίς τοπικές ἀρχές, τήν Δημογεροντία καί τοῦς μεγάλους ἀγωνιστές τῆς 'Επανάστασεως, τόν στρατηγό Νοταρά, τόν στρατηγό Κριεζώτη, τόν Κωνσταντῖνο Κανάρη τοῦς προύχοντες τῆς 'Αθήνας, τόν Παναγή Σκουζέ, τόν Ζαχαρίτσα τόν 'Ανρόγυρο Πετράκη, ἐνῶ ἀπέναντι εἶχανα στηθεῖ πέντε κανόνια γιά νά ρίξουν κανονιοβολισμούς καί νά χαιρετίσουν τήν ἀφίξι ἀφίξι τοῦ "Οθωνος. Καί τότε ἔγινε σωστή μάχη...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Μάχη ; Τί εἴδους μάχη ; 'Αστειεύεσαι βέβαια.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Μάχη πραγματική σοῦ λέω. 'Η βασιλική συνοδεία πλησιάζει. "Οπου πρνάει ὁ "Οθων ἀκούγονται ἐπιφωνήματα θαυμασμοῦ : "Ομορφος εἶναι ὁ βασιληᾶς μας... Χαλάει ὁ κόσμος στίς ζητωκραυγές Μπροστά πηγαίνουν ἔφιπποι στρατιῶτες... "Υστερα ἀκολουθεῖ ὁ "Οθων ἔφιππος κι' αὐτός... Καί ἀκολουθοῦν ἄλλοι...

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Οί ἄλλοι θά ἦταν ἡ Ἀντιβασιλεία βέβαια. Ὁ κόμης Ἀρμαν-
σπεργι, ὁ Χάϊντεκ καί ὁ Μάουρερ... Καί ἀκολούθησαν ἐφιππες
ἐπίσης οἱ γυναῖκα τοῦ Ἀρμανσπεργι καί τὰ τέσσερα κορίτσια
του. Καί ὁ κόσμος πού βλέπει τόσες ὁμορφες γυναῖκες σχολιάζει:
Νά νά... τὰ χαρέμια τοῦ Ἀρμανσπεργι... Τὰ χαρέμια τοῦ
Ἀρμανσπεργι...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί ἡ φράσις αὐτή διαδίδεται ἀμέσως σ' ὅλες τίς χιλιάδες τοῦ
λαοῦ : Τὰ χαρέμια τοῦ Ἀρμανσπεργι... Τὰ χαρέμια του...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μοῦ μίλησες γιά μια μάχη μά δέν τήν εἶδα ἀκόμη.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θά φθάσωμε καί στήν μάχη. Ὁ Ὄθων κοντοζυγώνει στό μέρος ὅ-
που θά τόν ὑποδεχθοῦν οἱ ἀρχές τοῦ τόπου. Τήν στιγμή ἐκείνη
δίνεται τό πρόσταγμα γιά τόν χαιρετισμό καί τὰ πέντε κανόνια
ἀρχίζουν ~~ἀπὸ~~ τοῦς κανονιοβολισμούς. Τί ἔγινε ἐκείνη τήν
στιγμή δέν περιγράφεται... Ὅλες αὐτές οἱ χιλιάδες τοῦ κόσμου
ἀπό τήν Ἀθήνα καί τὰ χωριά, εἶχαν μαζί τους τὰ καριοφίλια
τους καί τίς κουμποῦρες τους...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί ἄρχισαν ὅλοι αὐτοί τίς μπαταριές ; Πάντως δέν φαντάζομαι
νά τρόμαξε ὁ Ὄθων. Εἶχε περάσει ἤδη λαμπρή στό Ναύπλιον
καί τήν ἤξερε τήν ἐκδήλωσι αὐτή τοῦ νεοαλληνικοῦ ἐνθουσια-
σμοῦ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό γεγονός εἶναι ὅτι μέσα στήν μάχη πού γυμνότανε, οὔτε ὁ
ἐντεταλμένος ἀπό τοῦς δημογέροντας Ἀνάργυρος Πετρακῆς μπο-
ροῦσε νά ἀκουσθῆ πού προσφωνοῦσε τόν Βασιλέα, οὔτε ὁ ποιητής
Παναγιώτης Σοῦτσος ~~ἀκούε~~ ἀκουγότανε ἂν ἀπήγγελλε τό ποί-
ημά του : Χαῖρε Ὄθων, χαῖρε τέκνον... Διάβασέ τους ἐσύ
Γιάγιο πού εἶσαι εἰδιυός στά ἔμμετρα κείμενα.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Χαῖρε Ὄθων, χαῖρε τέκνον - εὐτυχές τῆς εἰμασμένης
πάντων πρώτιστε Ἀνάκτων, - βασιλεῦ τῆς οἰκουμένης
ἐνδοξε καί ἡραλαιέ...

~~Ποία χείρ~~ Ποία χείρ στά σπάργανά σου - καί τῆς κεφαλῆς σου
 δέμα
 τῆς ἀρχαιοτάτης Χώρας - σ' ἔθεσε λαμπρόν τό στέμμα
 ὦ τοῦ Δαναοῦ υἱέ ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ομως μέσα στήν φασαρία πού γινότανε ἀπό τίς ζητωκομιγές
 καί τά μπάμ καί τά μπούμ, οὔτε λέξις δέν ἀκούσθηκε ἀπό τήν
 προσδώνησι τοῦ δημογέροντος Πετράκη, ἢ ἀπό τοὺς στίχους
 πού ἀπήγγειλε ὁ Παναγιώτης Σουτσος, μά ὁ Σουτσος δέν ἀπο-
 γοητεύθηκε. "Ἦξερε ὅτι σέ λίγους μῆνες, κατά τόν Μάϊο
 τοῦ 1835, θά εὑρισκε εὐκαιρία νά ἐπαναλάβῃ τό ποίημά του
 στήν τελετή πού θά γινότανε κατά τήν ἐνηλικίωσι τοῦ "Οθωνος,
 καθῶς καί ἡ στέφισ του.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί ἔγινε αὐτή ἡ τελετή ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἡ τελετή γιά τήν ἐνηλικίωσι τοῦ "Οθωνος ἔγινε στίς 20
 Μαΐου 1835 στόν μητροπολιτικό ναό - ἦτανε τότε Μητρόπολις
 τῆς Ἀθήνας ἡ ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀγίας Εἰρήνης στήν ὁδόν Αἰόλου -
 μά ἡ στέφισ ἐματαιώθηκε διότι...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ναί, αὐτό τό ξέρω. Ἐπρόκειτο νά γίνῃ στέφισ καί ὁ πατέρας
 τοῦ "Οθωνος, ὁ Λουδοβίκος τῆς Βαυαρίας, εἶχε παραγγεῖλει
 σ' ἓνα χρυσοχόο στό Μόναχον ἓνα χρυσό στέμμα καί ἓνα χρυσό
 σιῆπτρο. Μά τό πλοῖο πού θά ἔφερνε τό στέμμα καί τό σιῆπτρο
 καθυστέρησε καί δέν ἔφθασε στόν Πειραιᾶ ἐγκαίρως. "Ἔτσι
 ἐματαιώθηκε ἡ στέφισ καί ἔγινε μόνο ἡ τελετή τῆς ἐνηλικιώ-
 σεως,...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅποτε ὁ Παναγιώτης Σουτσος , ὄρῃε εὐκαιρία νά ἀπαγγεῖλῃ
 τοὺς ἐνθουσιαστικούς του στίχους. Φαντάζεσαι ὅμως τί γινό-
 τανε τήν νύχτα τῆς 20 Μαΐου, στήν Ἀθήνα ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί γινότανε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Εἶχανε παραφρονήσει οἱ ἄθηναῖοι ἀπό ἐνθουσιασμό.

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τόσο πολύ αγαπούσαν οί άθηναϊοί τόν "Οθωνα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι από άγαπη προς τόν "Οθωνα, όσο από μίσος προς τήν βαυαρική αντιβασιλεία. Μέ τήν ενηλικίωσι του "Οθωνος, σταματούσαν πιά τά δικαιώματα της 'Αντιβασιλείας πού εΐχε γίνει μισητή στόν λαό.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κι' έτσι ή 'Αθήνα ξενύχτησε στίς 20 Μαΐου 1835, διασπιδάζοντας στίς ταβέρνες, πίνοντας καί τραγουδώντας...
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία μουσικής) Πρωΐ βράδυ σ' ένθυμοθυμαι...
Κ,τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τήν ήμέρα εκείνη όμως, τήν ήμέρα της τελετής για τήν ενηλικίωσι του "Οθωνος, έγινε ένα σοβαρώτατο έπεισόδιο, γιατί μετά τήν τελετή, ό "Οθων πήγε στό προσωρινό του παλάτι, τό σπίτι του Κοντόσταυλου όπως εΐπαμε καί δέχθηκε τά συγχαρητήρια των ξένων πρεσβευτών καί των άνωτάτων ύπαλλήλων του Κράτους.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μαντεύω ότι θα έγινε καμμιά παρεξήγησις γύρω από τήν έθιμοτυπία για τήν σειρά της παρουσιάσεως.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κάτι τέτοιο. Πρώτα πρώτα ό αυλάρχης...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ποιός ήτανε αυλάρχης ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ενας ίταλός κόντες, ό κόμης Σαπόρτα. Οίμογένειες Σαπόρτα απόγονοί του αυλάρχου εκείνου του 1835, υπάρχουν ακόμη καί σήμερα στην 'Αθήνα καί στόν Μειραιά. Αύτός λοιπόν ό αυλάρχης εΐχε κάνει λάθος στην έθιμοτυπία καί εΐχε βάλει τους στρατιωτικούς να συγχαροθουν τόν "Οθωνα μετά τους πολιτικούς ύπαλλήλους.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Σοβαρώτατο λάθος, γιατί στό κάτω κάτω, όλοι αυτοί οί άνώτεροι αξιωματικοί, ήτανε παλαιοί όπλαρχηγοί, πού εΐχανε κάνει τήν επανάστασι του 21 καί εΐχανε έλευθερώσει τήν 'Ελλάδα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί φυσικά πρώτος θύμωσε ό περίφημος στρατηγός Μακρυγιάννης πού όπως ξέρομε συνήθιζε να μιλάη έξω από τά δόντια του.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κι' έδημιούργησε έπεισόδιο ό Μακρυγιάννης ;

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τρομακτικό έπεισόδιο έξω από τό Παλάτι μέ τόν φρούραρχο
'Αθηνών καί Πειραιώς καί μέ τόν Ίδιον τόν αύλάρχη καί άφου
τούς μίλησε λίγο έντονα, εΐπε στους άξιωματικούς του :
Πάμε νά φύγωμε παιδιά...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί φύγανε πραγματικά ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Φύγανε χωρίς νά συγχαροϋνε τόν "Οθωνα. Τό Ίδιο ένκεινο βράδυ
ό Μακρυγιάννης κάλεσε τούς φίλους του άξιωματικούς σέ γεϋμα.
"Ένας από τούς ύπασπιστάς του "Οθωνος, ό στρατηγός Μαμούρης
καί φίλος του Μακρυγιάννη του εΐπε φιλικά : Τί ήτανε αυτό
πού Ήκανες Στρατηγέ ; "Έγινες άρχηγός καί παρέσπρες τούς
άξιωματικούς ; "Ο Μακρυγιάννης τότε του άπάντησε : "Εγώ
εΐμαι άρχηγός μόνο του κεφαλιού μου καί κανενού άλλου. "Ο-
σοι νόμισαν πώς Ήκανα καλά, σηκωθήκανε κι'αυτοί καί φύγανε.
"Έτσι τό έπεισόδιο Ήληξε.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Έληξε προσωρινά, γιά τό βράδυ ένκεινο, γιατί σέ λίγες μέρες
εΐχε μιάν άπρόσπτη συνέχεια πού θά τήν διηγηθοϋμε μιá άλλη
φορά, γιατί σήμερα νομίζω πώς δέν μās παίρνει ή ώρα.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Έχεις δίκαιο. "Ομως αυτό τό έπεισόδιο, φανερώνει πόσο δί-
καιο εΐχανε οι άξιωματικοί πού καταλαβαίνανε ότι αυτοί σαν
όπλαρχηγοί εΐχανε συντελέσει στην άπελευθέρωσι του τόπου.
Καί ή άπρόσπτη αυτή συνέχεια του έπεισοδίου πού Ήγινε καί
πότε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Έγινε ύστερα από δέκα μέρες στο Μαροϋσι... Μά τί τά θέλομε
τώρα αυτά ; θα μπλέξωμε στην συζήτησι καί δέν θα τελειώσωμε.
Γιά τήν ώρα, ας θυμηθοϋμε κανένα παλαιό τραγοϋδι, έστω καί
μεταγενέστερο...